

В. Т. Гриневецький

Меліоративні системи

МЕЛІОРАТИВНІ СИСТЕМИ – геотехнічні системи довготривалої регулюючої дії, призначені для покращення умов природокористування, підвищення і збагачення ресурсного потенціалу ландшафтних комплексів (їхніх компонентів, особливостей ґрунтів, вод, рослинності), подолання (запобігання, усунення, ослаблення) несприятливих природних (природно-антропогенних) процесів і явищ – посух, підтоплення, надмірного зволоження, паводків, ерозії, дефляції зсувів, селів, лавин тощо. М. с. складаються з об'єкта меліорації, комплексу функціонально взаємопов'язаних інж.-тех. споруд, пристроїв, механізмів, лісомеліоратив. насаджень, а також блоків упр. та моніторингу. В Україні найбільші площі (понад 5,5 млн га у 1991) займали обводнюв.-зрошув., зрошув. та осушув. М. с. одно- і двобіч. дії, які споруджено переважно для поліпшення умов с.-г. природокористування, обводнення і водопостачання. Серед найбільших водно-меліорат. систем – зрошув. та обводнюв.-зрошув. у зонах Пн.-Крим. каналу (понад 300 тис. га) і каналу Дніпро-Донбас (165 тис. га), Кахов. (260 тис. га), Пн.-Рогачиц. (понад 100 тис. га), Краснознам'ян. (бл. 100 тис. га), Інгулець. (зрошується понад 60 тис. га і обводнено 175 тис. га) та Бортницька (40 тис. га). Споруджено бл. 60 великих осушув.-зволожув. М. с., зокрема Березівська осушувально-зволожувальна система, Верхньоприп'ятська осушувально-зволожувальна система, Замисловецька осушувально-зволожувальна система, Ірпінська осушувально-зволожувальна система, Роменська осушувально-зволожувальна система, Трубізька осушувально-зволожувальна система. У р-нах посиленого розвитку яруж. ерозії і зсувів створ. великі протиерозійні та протизсувні гідротех.-лісотех. М. с., прикладом яких є їхня мережа на пн.-сх. окраїні Придніпров. височини у Київ. та Черкас. обл.

Бібліографічний опис:

Меліоративні системи / В. Т. Гриневецький // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-66220>

